

**КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ
ОКУМУШТУУЛАР КЕҢЕШИ**

№3-жыйынынын протоколу

**Дата: 28.03.2016.
Убакыт: 15.00.
Бөлмө: Конференц-зал**

КҮН ТАРТИБИНДЕГИ МАСЕЛЕЛЕР:

1. Илим-изилдөө иштер боюнча кварталдык отчет.

Е.Син, лаборатория башчылары

2. Илимий кызматкер В.Мусаеванын 3-жылдык илимий ишинин жыйынтыгы жөнүндө.

С.Рысбаев

3. 2015-2016-окуу жылы үчүн жалпы билим берүүчү мектептердин 9,11,(12) класстарынын жыйынтыктоо аттестациясына карата даярдалган кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты боюнча сынактык материалдарды бекитүү.

С.Рысбаев

Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептер үчүн:

- 9-класс – дилбаяндын элементтерин камтыган баяндама (5 вариант) – даярдаган п.и.к. В.И.Мусаева;
- 11-класс – кыргыз тили жана адабияты боюнча дилбаяндын темалары (ар бир бөлүктөн 20 тема) – даярдаган п.и.д., проф. С.Рысбаев;
- 11-класс – орус тилинен жат жазуу тексттери (5 вариант) – даярдаган а.и.к. С.Алмурзаева.

Окутуу орус тилинде жүргүзүлгөн мектептер үчүн:

- 9-класс – дилбаяндын элементтерин камтыган баяндама (5 вариант) – даярдаган а.и.к. М.Иманкулова;
- 11-класс – орус тили жана адабияты боюнча дилбаяндын темалары (ар бир бөлүктөн 20 тема) – даярдаган а.и.к. С.Алмурзаева;
- 11-класс – кыргыз тилинен жат жазуу тексттер (5вариант) – даярдаган Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер кафедрасы.

4. Педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо борборун ички аттестациялык экспертанын мамлекеттик аттестациясынын жыйынтыктары.

С.Байгазиев, Д.Бабаев

5. Окуу китептерин кайра бекитүү.

- 5.1. Кыргыз тили. 8-9-класс (авт. Иманов А., Кайбылдаев А., Сапарбаев А, Усубалиев Б. – 2002-жылы басылып чыккан).
- 5.2. Книга для чтения. 6 класс (авт. Симонова О.Г., Тагаева Г.С., Симонова Н.Б. – 2010-жылы басылып чыккан).
- 5.3. Физика. 10-класс (авт. Койчуманов М., Сулайманова О. – 2008-жылы басылып чыккан).

6. Кол жазмаларды бекитүү.

- 6.1. Кыргыз адабият. Окуу хрестоматиясы, 10-класс (түзүүчү Үкүева Б. – 356 бет).

С.Рысбаев

6.2. Компетенттик мамиленин негизинде информатика предметинин окутуунун мазмунун оптималдаштыруу жана баалоо проблемалары (түзгөн Ибирайым кызы Айжан).

Б.Жакышова

7. Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер кафедрасынын башчысы К.Э.Эсеналиеваны доцент окумуштуулук наамына көрсөтүү жөнүндө.

Д.Бабаев

А.Мамытов: Урматтуу Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү, 21 мүчөдөн 19 мүчө бүгүнкү отурумга катышып отурат. Кандай сунуштар бар? Отурумду баштаганга ким макул? Каршы? Калыс? Бардыгы макул. Анда Окумуштуулар кеңешинин ишин баштадык.

1. Илим-изилдөө иштер боюнча кварталдык отчет. Отчет о научно-исследовательской работе КАО за первый квартал 2016 года.

Слушали: Син Е.Е., директора ЦД и ШО в своем выступлении дал информацию о проделанной научно-исследовательской, организационной и учебно-методической работе лабораторий Центра за первый квартал 2016 года.

В первом квартале 2016 года сотрудники Центра работали над научной темой «Модернизация предметных образовательных стандартов и совершенствование УМК на компетентностной основе в свете реализации Стратегии развития образования КР на 2015-2017 годы». Для системной и плановой работы Центра в начале года были разработаны и утверждены планы работы каждой лаборатории и индивидуальные планы работы сотрудников, которые вытекали из перспективного плана. Анализ планов показал, что они соответствуют основной теме исследований КАО, содержат элементы контроля в виде ожидаемых результатов.

Полученные результаты:

Лаборатории ЦД и ШО выполнили запланированные мероприятия по научно-исследовательской работе за первый квартал 2016 года. В результате подготовлены четыре предметных стандарта по начальной школе (кыргызский язык для кыргызских школ, русский язык для русских школ, математика и естествознание), стандарты для общего среднего образования по предметам «История Кыргызстана и мировая история», «Человек и общество». Подготовлены дополнения к девяти предметным стандартам (естествознание, биология, химия, физика, математика, информатика, технология, труд и дизайн; география, изобразительно-художественное творчество и др.). По новым предметным стандартам разработаны проекты учебных программ по 11 предметам Базисного учебного плана. (текст отчета прилагается).

Слушали: Добаев К.Д., директор лаборатории педагогики и профессионального образования КАО представил информацию о научно-исследовательской работе в лаборатории за первый квартал.

Общая тема лаборатории педагогики и профессионального образования: «Научно-методические основы совершенствования воспитательной работы в школе и профессионального образования на компетентностной основе». В 2016 году научно-исследовательская работа ведется по 4 темам.

Полученные результаты:

В лаборатории проведен статистический анализ научных изданий в Кыргызской Республике (по информации полученной при поддержке ВАК КР от Минюста КР). Была проделана выборка по направлениям тематики научных изданий (государственных и частных). Общее число печатных изданий составило более 370. Проведен аналитический обзор разработки национальных рамок квалификаций Кыргызской Республики по педагогическим специальностям по педколледжам. Проведен также анализ теоретико-методологических основ естественнонаучной и математической подготовки учителей в системе высшего образования КР. Проанализирована научная литература по созданию

фонда оценочных средств для аттестации выпускников в системе профессионального образования, раскрыть теоретические и практические аспекты проектирования компетентностно-ориентированных оценочных средств, которые рассматриваются как составная часть вузовской системы контроля качества образования. Осуществлен анализ научной литературы по теме «Балдарды үй-бүлөдө тарбиялоонун этнопедагогикалык өзгөчөлүктөрү боюнча класс жетекчилердин методикалык бирикмесинин иш аракеттери». Кроме этого, сотрудники лаборатории приняли активное участие в международных конференциях, конференциях, круглых столах, проводимых республиканскими вузами(отчет прилагается).

А.Мамытов: Рассмотрение стандартов – прерогатива научно-методических организаций.

Слушали: Кайдиева Н.К., заведующая лабораторией мониторинга и оценки КАО в своем выступлении сообщила о проделанной научно-исследовательской работе сотрудниками лаборатории за первый квартал 2016 года.

Полученные результаты:

Сотрудниками лаборатории осуществлен анализ современного состояния оценивания образовательных достижений учащихся.

Подготовлены материалы по анализу данных в виде слайдов презентации на PowerPoint. В данной презентации показано поэтапная работа анализа результатов проведенного исследования начиная с выборки школ, сбора и очистки данных и получение результата с помощью программы SPSS.

Ведется сотрудничество с GIZ, были проведены обучающие семинары (GIZ). Сотрудники лаборатории (Мамытов А.М., Левин Ю., Кубанычбек у.Б.) участвовали во встрече рабочей группы экспертов по исследованию в рамках направления «Реформа систем образования В ЦА». В ходе данной встречи была сделана презентация результатов проведенного исследования диагностики образовательных достижений, учащихся 4-х классов по математике, чтению и пониманию с помощью инструментария CAPSA.

Проведено 5 семинаров по психометрическому анализу данных для сотрудников КАО (отчет прилагается).

А.Мамытов: Техникалык тарабынан: бир да документке кол коюлбаптыр. Долбоорду сапаттуу даярдоо керек.Информация салыштырмалуу кеңейтилип жазылган,лаборатория жетекчилерин милдеттендирүү зарыл. Жарым жылдык отчетко келгенде конкреттүү болсун. Отчет болуп жатканда илимий кызматкерлерди милдеттендиргиле, келсин, катышсын. Жалпысынан отчетту добушка койсок болот. Отчетту кабыл алганга ким макул? Каршы? Калыс?

Кварталдык илимий отчеттун мазмунун талкуулап, Окумуштуулар кеңешинин 19 мүчөсү илимий иштердин жыйынтыктарын добуш берүүдө колдоду, каршы – 0, калыс – 0.

На основании вышеизложенного **Ученый совет постановляет:**

1. Информационный отчет Центра дошкольного и школьного образования КАО, лаборатории педагогики и профессионального образования, лаборатории мониторинга и оценки принять к сведению.
2. Отметить, что в первом квартале 2016 года всеми лабораториями и сотрудниками была соблюдена единая форма отчетностей.
3. По итогам научно-исследовательской работы лаборатории и сотрудников центра директору ЦД и ШО Сину Е.Е. до 10 апреля 2016 года организовать базу данных о научных отчетах.
4. Заведующим лабораториями повысить контроль за качеством выполнения индивидуальных планов и личную ответственность сотрудников лаборатории.
5. Усилить работу Центров по координации и связи с международными образовательными проектами и программами.

6. Лаборатории дошкольного и начального образования (А.Токтомаматов) координировать деятельность разработчиков предметных стандартов по начальной школе.

2. Илимий кызматкер В.Мусаеванын 3-жылдык илимий ишинин жыйынтыгы жөнүндө.

Угулду: Мамлекеттик, расмий жана чет тилдерлабораториясынын башчысы, п.и.д., профессор С.К.Рысбаев жетектөөчү илимий кызматкер В.Мусаеванын үч жылдык (2013-2015-жж.) илимий-изилдөө ишинин отчету тууралуу төмөндөгүлөрдү билдирди.

2013-жылдын изилдөө ишинин темасы: Байланыштуу кепти грамматикалык материалдар менен системалуу окуп-үйрөтүүнү оптималдаштыруу жана окуучулардын компетенттүүлүгүн баалоо 8-11-кл.

Изилдөөдөн алынган натыйжалар:

- окуу программа, окуу китептериндеги байланыштуу кептин грамматикалык материалдар менен системалуу берилиши, мектептерде окутуунун ал-абалы талдоого алынды;

- грамматикалык темаларды окутуу процессинде байланыштуу кепке үйрөтүүнүн илимий-методологиялык негиздери жана башкы принциптери аныкталды. Мисалы: системалуулук, комплекстүү окутуу, кептик-коммуникативдик, практикалык принцип ж.б.

- байланыштуу кепти грамматикалык материалдар менен системалуу окуп-үйрөтүүнү оптималдаштыруунун зарылдыктары аныкталып, окутуунун кептик-коммуникативдик ишмердүүлүк ыкмасы сунушталды;

- изилдөө ишинин милдетине ылайык кыргыз тилинин программасынын материалдарынын көлөмү, сааттары жана мазмуну такталып, жаңы окуу планына ылайыкталып иштелип чыкты;

- фонетикалык материалдардын окуучулардын байланыштуу кебин өнүктүрүүдөгү ролу, мааниси, лексикалык-грамматикалык материалдарды окутууда окуучулардын оозеки, жазуу кебин калыптандыруунун багыттары иштелип чыкты

2014-жылдын изилдөө ишинин темасы: 5-11-класстарда кыргыз тилин компетенттүүлүктүн негизинде окутуу программасынын жаңы редакциясы

Изилдөөдөн алынган натыйжалар:

- окуу программасы, окуу-методикалык комплектилер, кыргыз тилин окутуунун ал-абалы талдоого алынды;

- Кыргыз тилин компетенттүүлүктүн негизинде окутуунун ирден бир оптималдуу, алгылыктуу ыкмасы катары тилдик компетенттүүлүккө, кептик компетенттүүлүккө жана маданий компетенттүүлүккө таянып окутуу методу сунушталды;

- Кыргыз тилинин компетенттүүлүктүн негизинде окутуунун мазмундук багыттарынын болжолдуу үлгүсү аныкталды;

- Ал мазмундук багыттар боюнча окутуудан күтүлүүчү натыйжалар жана ар бир окуу жылынын аягындагы (5-11-кл) окутуунун жыйынтыктары тилдик, кептик жана маданий компетенттүүлүктөргө таянуу менен сунуш кылынды. Мисалга алсак, кептик компетенттүүлүк боюнча окутуунун натыйжалары кеп ишмердүүлүгүнүн түрлөрүнүн (угуу, окуу, сүйлөө, жазуу) аспектисинде ал эми тилдик компетенттүүлүк боюнча тилдин бөлүмдөрүнүн негизинде берилип, орфографиялык, пунктуациялык материалдар менен коштолду.

Кыргыз тилин компетенттүүлүктүн негизинде программасынын (5-9-кл) болжолдуу үлгүсү түзүлүп, анда кайсы тилдик категориялар кандай кептик материалдар менен биргеликте системалуу окутулушунун зарылдыгы көрсөтүлдү;

- Окуучулардын компетенттүүлүктөрүн (оозеки жана жазуу жумуштары, тест боюнча) баалоо боюнча сунуштар, баалоо планынын үлгүсү иштелип чыгып, сунушталды. Баалоонун түрлөрү, убактысы, методдору, баалоого жооптуу тараптар компетенттүүлүктүн деңгээлдери, көрсөтүлдү. Пландан сырткары 31-октябрда докторлук

иш корголду. Методикалык колдонмолор басмадан басылып чыкты. Илимий макалалар жарык көрдү. Конференция, симпозиумдарда докладдар жасалды.

2015-жылдын изилдөө ишинин темасы: «Кеп маданияты жана стилистика» курсунун 10-11-класстар үчүн мазмунун жана тематикасын аныктоо

Изилдөөдөн алынган натыйжалар:

-мектепте жогорку класстарда кыргыз тили окуу предмети катары кыргыз тилинин тилдик системасын, орфографиялык, пунктуациялык эрежелерин окутуу менен бир эле учурда окуучулардын кеп маданиятын өнүктүрүүнү көздөөсү зарыл экендиги аныкталды;

-жогорку класстарда кыргыз тилин окутуунун максаты - мектеп бүтүрүүчүсүн тилдик, кептик эрежелерге ылайык, үлгүлүү кеп ишмердүүлүгүнө ээ кылуу жана маданий-адептик жактан инсан катары калыптануусуна багытталаары тастыкталды

-окуу-нормативдик документтердеги, буга чейинки окуу планы, окуу программа, окуу китептериндеги кеп маданияты жана стилистиканын материалдарынын орун алуусу, тематикалары, мазмуну, көлөмү жана мектептерде окутулушунун ал-абалы талдоого алынып, көпчүлүк сааттар грамматикалык темаларды окутууга бөлүнгөнү аныкталды.

-«Кеп маданияты жана стилистика» курсун жогорку класстарда окутуунун зарылдыгы аныкталып, максат, милдеттери иштелип чыкты;

-аталган курсту жогорку класстарда окутууда кептик-коммуникативдик ишмердүүлүк ыкмасы сунушталды;

-«Кеп маданияты жана стилистика» курсунун жогорку класстарда окутулушунун илимий-методологиялык негиздери аныкталды;

-фонетикалык, лексикалык жана грамматикалык материалдардын жогорку класстын окуучуларынын кеп маданиятын жана стилин калыптандыруудагы орду, мааниси, максаты жана тематикалары иштелип чыкты;

-10-11-класстарда кыргыз тилин компетенттүүлүктүн (тилдик, кептик жана маданий) негизинде окутуу сунушталды.

- Жогорку класстарда кеп маданияты жана стилистика боюнча окуучулар ээ боло турган билим, билгичтик, көндүмдөр көрсөтүлдү;

- «Кеп маданияты жана стилистика» курсунун 10-11-класстар үчүн окуу материалынын **көлөмү жана тематикалары аныкталды.** Атап айтканда: кептин тактыгына, тазалыгына, тууралыгына, орундуулугуна, логикалуулугуна, эмоционалдуулугуна жана көркөмдүүлүгүнө үйрөтүүдө көркөм, илимий, публицистикалык жана иш кагаздарынын стилдеринин орду, мааниси, милдеттери жана функциялары көрсөтүлдү

- «Кеп маданияты жана стилистика» курсунун 10-11-класстар үчүн окуу материалынын мазмуну аныкталды. «Кеп маданияты жана стилистика» курсунун жогорку класстарда системалуу окуп-үйрөтүүнүн мазмундук багыттарынын болжолдуу үлгүсү аныкталды:

✓ Фонетика, орфография, орфоэпияны окутууда кептин тактыгына, тууралыгына, тазалыгына окутуп-үйрөтүү;

✓ Лексикалык көркөм тил каражаттарын окутуу аркылуу кептин орундуулугуна, байлыгына, көркөмдүүлүгүнө жана эмоционалдуулугуна үйрөтүү;

✓ Морфологиялык категорияларды окутуу менен кептин тактыгына, тууралыгына көнүктүрүү;

✓ Синтаксистик конструкцияларды окутуу менен кептин тууралыгына, логикалуулугуна жана орундуулугуна окутуу.

- «Кеп маданияты жана стилистика» курсунун жогорку класстарда системалуу окуп-үйрөтүүнүн мазмундук багыттарынын болжолдуу үлгүсү аныкталды. Ал мазмундук багыттар боюнча окутуудан күтүлүүчү натыйжалар жана ар бир окуу жылынын аягындагы (10-11-кл) окутуунун жыйынтыктары компетенттүүлүктөргө (тилдик, кептик жана маданий) таянуу менен сунуш кылынды. Мисалга алсак, кептик компетенттүүлүк боюнча окутуунун натыйжалары кеп ишмердүүлүгүнүн түрлөрүнүн (угуу маданияты, окуу маданияты, сүйлөө маданияты, жазуу маданияты) алкагында ал эми тилдик

компетенттүүлүк боюнча тилдин бөлүмдөрүнүн негизинде сунушталып, орфографиялык, пунктуациялык материалдар менен коштолду. Тилдик категориялар менен кептик материалдарды биргеликте системалуу окутуу аркылуу окуучулардын кеп маданиятын калыптандырып, стилин байытуунун жол-жоболору көрсөтүлдү.

Ошону менен бирге эле отчеттук мезгилде изилдөөчү тарабынан төмөнкүдөй илимий иштер аткарылган:

- Кыргыз тилин эне тил катары окутуунун жаңы предметтик стандарты (5-9, 10-11-кл.) иштелип чыккан;
- 5-9-класстар үчүн кыргыз тилинин программасы иштелип чыккан;
- 2014-жылы докторлук диссертация корголгон;
- 2 монография жарык көргөн;
- 12 методикалык колдонмо басмадан басылып чыккан;
- 25 илимий макала илимий журналдарга жарык көргөн;
- илимий-практикалык конференцияларда докладдар жасалган (булар отчетко тиркелди).

А.Мамытов: Докторлук диссертациясын жактады, 3 жылда ушунча ийгилик жаратканын белгилешибиз керек. Ээлеген кызматы ведущий научный сотрудник экен, рапорт жазгыла – главный научный сотрудникке жылдыралы. Отчету жактырылсын деп добушка коелу. Ким макул? Каршы? Калыс?

Жетектөөчү илимий кызматкер В.Мусаеванын үч жылдык (2013-2015-жж.) илимий-изилдөө иши тууралуу берилген маалыматтарды угуу менен, аны бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 19 мүчөсү макул болду, каршы, калыс болгон жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жетектөөчү илимий кызматкер В.Мусаеванын үч жылдык (2013-2015-жж.) илимий -изилдөө иши тууралуу отчету бекитилсин.

3. **2015-2016-окуу жылы үчүн жалпы билим берүүчү мектептердин 9,11,(12) класстарынын жыйынтыктоо аттестациясына карата даярдалган кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты боюнча сынактык материалдарды бекитүү.**

Угулду: Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясынын башчысы, профессор С.К.Рысбаев 2015-2016-окуу жылы үчүн жалпы билим берүүчү мектептердин 9,11,(12) класстарынын жыйынтыктоо аттестациясына карата кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты боюнча сынактык материалдарды лабораториянын кызматкерлери даярдагандарын билдирди.

Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептер үчүн:

- 9-класс – дилбаяндын элементтерин камтыган баяндама (5 вариант) – п.и.к. В.И.Мусаева даярдады;
- 11-класс – кыргыз тили жана адабияты боюнча дилбаяндын темалары (ар бир бөлүктөн 20 тема) – п.и.д., профессор С.К.Рысбаев даярдады;
- 11-класс – орус тилинен жат жазуу тексттери (5 вариант) – ага илимий кызматкер С.Алмурзаева даярдады.

Окутуу орус тилинде жүргүзүлгөн мектептер үчүн:

- 9-класс – дилбаяндын элементтерин камтыган баяндама (5 вариант) – ага илимий кызматкер М.Т.Иманкулова даярдады;
- 11-класс – орус тили жана адабияты боюнча дилбаяндын темалары (ар бир бөлүктөн 20 тема) – ага илимий кызматкер С.Алмурзаева даярдады;

- 11-класс – кыргыз тилинен жат жазуу тексттер (5 вариант) – Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер кафедрасы даярдады. (Тиркеме тиркелет)

Аталган сынактык материалдар мектептин предметтик стандарттарынын жана окуу программаларынын талаптарына ылайык түзүлгөн. Сынактык материалдар лабораториянын жана кафедранын илимий кызматкерлери менен окутуучулары тарабынан каралып, талкууланып, такталды.

М.Иманкулова: Бизде бир дагы нормативдик документтер жок экен. Мисалы, норма изложения – 350-450 слов должно быть. Региондордо орус тилин окутуу начар. Эмне кылыш керек? Задание: изложение сжатое, потому что дальше будут элементы сочинения ошондо барын чогуу эсептесек, 450 сөзгө жетет.

А.Мамытов: Анда добушка коелу. Жыйынтыктоо аттестациясына карата даярдалган экзамендик материалдарды бекитүүнү сунуштайм. Ким макул? Ким каршы? Калыс?

Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 19 мүчөсү 2015-2016-окуу жылы үчүн жалпы билим берүүчү мектептердин 9,11,(12) класстарынын жыйынтыктоо аттестациясына карата даярдалган кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты боюнча сынактык материалдарды колдошту. Каршы, калыс болгон жок.

Жогоруда айтылгандарды угуп жана талкуулап, КББАнын Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:

1. 2015-2016-окуу жылы үчүн жалпы билим берүүчү мектептердин 9,11,(12) класстарынын жыйынтыктоо аттестациясына карата даярдалган кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты боюнча сынактык материалдар жактырылсын жана бекитилсин.
2. Экзамендик материалдарды мектептерге жеткирүү маселеси С.Жаанбаевге жүктөлсүн.

4. Педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо борборун ички аттестациялык экспертанын мамлекеттик аттестациясынын жыйынтыктары.

Угулду: Педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо борборунун директору Д.Бабаевдин билдирүүсү (маалымат тиркелет).

А.Мамытов: Бул информацияны оңдогула, тартипке келтиргиле. Бүгүн колдоп коелу, бирок справканы оңдогула. Добушка коелу. Педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо борборун ички аттестациялык экспертанын мамлекеттик аттестациясынын жыйынтыктарын кабыл алууга ким макул? Ким каршы? Калыс?

Талкуунун жана добуш берүүнүн негизинде Отурумга катышкан 19 мүчөсү борбордун ички экспертизасынын жыйынтыктарын колдоп добуш беришти. Каршы – 0, калыс – 0.

Жогоруда айтылгандардын жыйынтыгында Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:

1. “Башталгыч класстарда билим берүүнүн педагогикасы”, “Мектепке чейинки билим берүүнүн педагогикасы жана методикасы”, “Кыргыз тили жана адабияты”, “Орус тили жана адабияты”, “Информатика” адистиктериндеги ички аттестациялык экспертанын жыйынтыктары жактырылсын.
  2. Кыргыз билим берүү академиясынын Педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо борборунда ишке ашырылып жаткан төмөндөгү 3 багыт 5 адистик боюнча жогорку кесиптик билим берүү программаларын аттестациядан өткөрүүнү КР Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан суранылсын:
- 550700 Педагогика (профилдер: “Башталгыч класстарда билим берүүнүн педагогикасы жана методикасы”, “Мектепке чейинки билим берүүнүн педагогикасы жана методикасы”)

550300 Филологиялык билим берүү(профилдер:”Кыргыз тили жана адабияты”, “Орус тили жана адабияты”).

550100 Физика-математикалык билим берүү (профили: “Информатика”).

5. Окуу китептерин кайра бекитүү.

5.1. Кыргыз тили, 8-9-класстар үчүн окуу китебин (түзүүчүлөр: А. Иманов, А.Кайбылдаев, А.Сапарбаев, Б.Усубалиев, көлөмү - 495 бет) кайра басууга сунуштоо жөнүндө.

Угуду: Мамлекеттик, расмий жана чет тилдерлабораториясынын башчысы, п.и.д., профессор С.К.Рысбаев Кыргыз тили, 8-9-класстар үчүн окуу китебин (түзүүчүлөр: А. Иманов, А.Кайбылдаев, А.Сапарбаев, Б.Усубалиев, көлөмү - 495 бет) кайра басууга сунуштоо тууралуу төмөндөгүлөрдү билдирди.

Аталган китеп 2002-жылы басылган боюнча орто мектептин 8-9-класстарында бүгүнкү күнгө чейин туруктуу колдонулуп келатат. Китеп окуу программасынын талаптарына толук туура келет. Кыргыз тилин мектепте тереңдетилип окуткан класстарга, лицей, гимназияларга ылайыкталып жазылган китеп. Анда окуучулардын тилдик материалдарды өздөштүрүүгө, эне тилинде ой жүргүзүп, текст түзүүгө чыгармачылык менен мамиле жасоого багыт берген методикалык аппарат талаптагыдай түзүлгөн. Тапшырмалары да окуучунун тилдик-коммуникативдик компетенциясын текшерүүгө жана калыптандырууга көмөк берет.

Ошондуктан, аталган Кыргыз тили, 8-9-класстар үчүн окуу китебин (түзүүчүлөр: А. Иманов, А.Кайбылдаев, А.Сапарбаев, Б.Усубалиев, көлөмү - 495 бет) Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги бекиткен учурда колдонулуп жаткан окуу планына, окуу программасына, предметтик стандартына ылайык түзүлгөн.

Кыргыз тили, 8-9-класстар үчүн окуу китеби (түзүүчүлөр: А. Иманов, А.Кайбылдаев, А.Сапарбаев, Б.Усубалиев, көлөмү - 495 бет) тууралуу берилген маалыматтарды угуу менен, аны бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 19 мүчөсү макул болду, каршы, калыс – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Кыргыз тили, 8-9-класстар үчүн окуу китеби (түзүүчүлөр: А. Иманов, А.Кайбылдаев, А.Сапарбаев, Б.Усубалиев, көлөмү - 495 бет) бекитилсин жана Кыргыз тилин мектепте тереңдетилип окуткан класстарга, лицей, гимназияларга сунушталсын.

5.2. Книга для чтения. 6 класс. (авт. Симонова О.Г., Тагаева Г.С., Симонова Н.Б. – издана в 2010году)

Слушали: представление зав. лабораторией государственного, официального и иностранных языков, д.п.н., профессора С.Рысбаева об утверждении переработанной рукописи учебника «Книга для чтения для 6 класса общеобразовательных школ с кыргызским языком обучения (авт. Симонова О.Г, Тагаева Г. С., Симонова Н.В.)

С.Рысбаев отметил, что по результатам экспертизы и обсуждения в лаборатории данная рукопись соответствует учебной программе и требованиям, предъявляемым к учебникам.

Структура, содержание и методический аппарат рукописи учебника «Книга для чтения» для 6 класса школ с кыргызским языком обучения соответствует общим требованиям. Учебник составлен с учетом возрастных особенностей учащихся 6 класса.

Книга для чтения – переходный учебник от объяснительного чтения к литературному. Поэтому здесь вводятся некоторые элементы литературного чтения – определение основной идеи произведения, схематическая характеристика образов, уяснение некоторых особенностей формы.

При составлении рукописи учитывались основные задачи чтения, утвержденные в стандарте:

- способствовать проявлению эмоционального отклика на художественное произведение и последующему поиску, пониманию его смысла;
- создать условия для формирования способности самостоятельно постигать художественный замысел автора и анализировать произведение;
- мотивировать к художественному творчеству, к созданию на доступном уровне сложности выразительного художественного образа.

Таким образом, работа педагога заключается в развитии у учащихся восприятия смысла художественных произведений на языке литературы, организации и направлении творческой деятельности детей. Достижение указанных целей и решение поставленных задач направлено в целом и в общем на развитие художественного вкуса учащихся; на формирование умения определять истинные ценности, на развитие воображения и образного мышления.

Этот учебник переработан в русле компетентностного подхода к обучению. Вопросы и задания, измененные в направлении данного подхода, предполагают развитие логического мышления учащихся, формирование у них ключевых и предметных компетенций, личностного отношения к читаемому. Учебник дополнен рубриками «Помните ли вы?», «Давайте поразмышляем» и «Выполним тесты». После материалов каждой четверти даны вопросы и задания для повторения. Включены произведения отечественных авторов.

По итогам голосования 19 присутствующих членов Ученого совета КАО одобрили рукопись учебника, против, воздержавшихся нет.

На основании вышеизложенного Ученый совет **постановляет:**

1. Одобрить рукопись учебника Книга для чтения для 6 класса общеобразовательных школ с кыргызским языком обучения (авт. Симонова О.Г, Тагаева Г.С., Симонова Н.Б.)
2. Рекомендовать рукопись учебника Книга для чтения для 6 класса общеобразовательных школ КР с кыргызским языком обучения (Симонова О.Г, Тагаева Г. С., Симонова Н.Б.) к изданию.

5.3. Физика, 10-класс орто мектептер үчүн окуу китебин (түзүүчүлөр: М.Койчуманов, О.Сулайманова) стабилдүү окуу китеп катары бекитүү жөнүндө.

Угуду: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысынын милдетин аткаруучу Б.С.Рыспаева жогоруда аталган маселе тууралуу төмөнкүлөрдү билдирди:

Аталган 10-класс үчүн түзүлгөн Физика окуу китебинин статусу аныкталган. 10-класстын Физика окуу китеби мамлекеттик стандартка (2006-жыл) жана окуу программасына дал келет.

Окуу китебинде физика курсунун аннотациясы жазылган. 10-класста механиканын жалпы закондорун, молекулалык физиканы, термодинамиканы окуп үйрөнүү, жылуулук жана электродинамиканын процесстерин ж.б. физиканын бөлүмдөрүн маалымдама материалдар, аныктамалар, физикалык түшүнүктөр схемалык түрдө берилген, формулалар, чиймелер, көнүгүүлөр, лабораториялык иштер дагы так берилген. Жалпы билим берүүчү орто мектептер 7-11-класс үчүн түзүлгөн программага Физика, 10-класс окуу китеби туура келет. Окуу программасында берилген материалдар толугу менен камтылган. Окуу процессинде Физика, 10-класс окуу китеби азыркы мезгилде окутулушу менен натыйжалуу. Бул окуу китебинде физика курсунун «Кинематиканын негиздери, ийри сызыктуу кыймыл, динамиканын негиздери, жаратылыштагы күчтөр, жумуш жана энергия, суюктуктардын механикасы, механикалык термелүүлөр жана толкундар, молекулалык физика, идеалдык газдын закондору, термодинамиканын негиздери, суюктуктар, алардын түзүлүшү, катуу нерселер, электродинамиканын негиздери, турактуу электр тогу, түрдүү чөйрөлөрдөгү электр тогу» главалары ж.б. маалыматтары менен программалык окуу материалдары камтылып, методикалык аппараты, көлөмү талапка

жооп берет. Физика, 10-класс окуу китебинде физиканын мазмуну боюнча жана стилдик, грамматикалык мүнөздөгү каталары кездешет. Мисалы: ылдамдык, ылдамдануу ж.б. чондуктарга берилген аныктамалар так эмес. Теманын мазмуну так берилбей туруп, ал мисал, маселелер менен аралашып калганын белгилөөгө болот. Аталган окуу китебинде программалык материалдарда графиктердин, таблицалардын, демонстрациялык мисалдардын түстүү сүрөттөрдүн берилиши менен өзгөчөлөнөт.

М.Койчуманов, О.Сулайманованын жалпы билим берүүчү мектептер үчүн Физика, 10-класс окуу китеби окуу процессине колдонууга сунушталат. Физика, 10-класс орто мектептер үчүн окуу китеби (авторлор: М.Койчуманов, О.Сулайманова) тууралуу берилген маалыматтарды угуу менен, аны бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 19 мүчөсү макул болду, каршы, калыс жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңешитоктом кылат:**

1. Физика, 10-класс орто мектептер үчүн окуу китебин (түзүүчүлөр: М.Койчуманов, О.Сулайманова) стабилдүү окуу китеп катары бекитилсин.

6. Кол жазмаларды бекитүү.

6.1. Кыргыз адабият, 10-класс үчүн окуу хрестоматия китебинин (түзүүчү: Б.Үкүева, көлөмү 356 бет) кол жазмасын бекитүү жөнүндө.

Угулду: Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясынын башчысы, п.и.д., профессор С.К.Рысбаев Кыргыз адабият, 10-класс үчүн окуу хрестоматия китеби (Түзүүчү: Б.Үкүева, көлөмү 356 бет) аттуу эмгеги кол жазмасы тууралуу төмөндөгүлөрдү билдирди.

Кол жазманын статусу негизги окуу китебине жардамчы, программалык материалдардан турган хрестоматия катары так аныкталган, т.а. аннотациясында аталган китеп кыргыз адабияты сабагында кошумча колдонулары көрсөтүлгөн.

Аннотацияда хрестоматия китеби кандай максатты көздөгөн, кыргыз адабияты боюнча түзүлгөн предметтик жаңы стандартка жараша жазылгандыгы, мектеп окуучуларына жана мугалимдерге арналгандыгы көрсөтүлгөн.

10-класстын Кыргыз адабияты окуу китебинде негизги материалдар адабий талдоо түрүндө берилгендиктен, окуучулар негизги тексттин өзүн окуп-үйрөнүүсү талап кылынат. Хрестоматияда ошол негизги программалык окуу тексттери топтолгон, ошондуктан, ал окуу планында көрсөтүлгөн окуу предметине толук тиешеси бар.

Китепте, негизинен, программалык материалдар ирети менен топтоштурулган: советтик мезгилдеги кыргыз адабиятынын башатындагы адабият, андан кийинки өнүгүү кезиндеги жана соңку кыргыз адабиятынын мыкты өкүлдөрүнүн чыгармалары, 19-20-кылымдагы кыргыз акындарынын чыгармалары да камтылган.

Окуу материалдары курулай гана камтылган эмес, темалар окуу сааттарына жараша ылайыкталып кыскартылып тандалып, алардагы айрым татаал сөздөрдүн сөздүгү жазылган, суроо-тапшырмалар коюлган, окуучулардын чыгармачыл ой жүгүртүүсү үчүн да атайын тапшырма-талаптар берилген. Окуу материалдарын жеткиликтүү өздөштүрүүгө шарт түзүлгөн.

Аталган кол жазма окуу программанын негизинде жазылган. Түзүүчү окуу материалдарын камтууда программанын талаптарын эске алган. Окуу сааттарын да негизинен көңүлгө алган. Ошого жараша айрым тексттер көлөмдүү жана айрымдары чакан тандалган.

Методикалык аппарат катары төмөндөгү ыкмалар колдонулган:

1. Түшүнүксүз сөздөрдүн сөздүгү түзүлгөн;
2. Тексттин идеялык мазмунун, сюжети талдоо үчүн тапшырмалар, суроолор түзүлгөн;
3. Окуучулардын чыгармачыл ой жүгүртүүлөрүн өстүрүү боюнча атайын тапшырмалардын тобу сунушталган.

Ошондуктан, окуу хрестоматия аталган статусуна жооп берет.

Айрым жерлердеги стилдик, грамматикалык каталарды оңдоо түзүүчү менен макулдашылып, такталды.

Мындай хрестоматия алгач ирет түзүлүп отурат. Ошондуктан, ал кыргыз адабияты сабагын окуучулар талаптагыдай өздөштүрүүгө, тексттин өзүн башка жактардан издеп кыйналбай, бир китептен таап окуп-үйрөнүүгө мүмкүнчүлүк түзүп отургандыгы менен айырмаланат.

Жыйынтыгында, лабораториянын илимий кызматкерлери Б.Үкүеванын Кыргыз адабият, 10-класс үчүн окуу хрестоматиясынын кол жазмасын суроо-жооп иретинде талкуулашып, бир добуштан аталган кол жазманы кыргыз адабияты боюнча негизги окуу китебине кошумча түзүлгөн хрестоматия катары чыгаруу үчүн басмага сунуштоого болот деп белгилешти.

Кыргыз адабият, 10-класс үчүн окуу хрестоматия китебинин (түзүүчү: Б.Үкүева, көлөмү 356 бет) кол жазмасы тууралуу берилген маалыматтарды угуу менен, аны бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин ___ мүчөсү макул болду, каршы, калыс – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңешитоктом кылат:**

1. Кыргыз адабият, 10-класс үчүн окуу хрестоматия китебинин (Түзүүчү: Б.Үкүева, көлөмү 356 бет) кол жазмасы бекитилсин жана басууга сунушталсын.

6.2. “Компетенттик мамиленин негизинде Информатика предметин окутуунун мазмунун оптималдаштыруу жана баалоо проблемалары)” аттуу монографиясын бекитүү. (Автор: Ибирайым кызы Айжан)

Угулду: Табигый-математикалык дисциплиналар жана маалыматтык технологиялар кафедрасынын башчысы, п.и.к. Б. Жакышованын билдирүүсү.

Б.Жакышова өзүнүн сөзүндө монографияда учурдун талабына жооп берген мектептин информатика предметинин мазмунун оптималдаштыруу жана баалоо проблемалары анализденгендигин, монографиянын мазмунунда мугалимдерге, магистранттарга, аспиранттарга, студенттерге жана жалпы колдонуучуларга арналган керектүү, баалуу материалдар камтылгандыгын белгиледи. Окутуунун сапатын жакшыртууда, окуу процессин оптималдаштыруу учурдагы негизги маселелердин бири катарында көрсөтүлүп, аны ишке ашыруунун жолдорун изилдеп, сунуштаганын билдирди.

Талкуу учурунда Ибирайым кызы Айжандын түзгөн “Компетенттик мамиленин негизинде Информатика предметин окутуунун мазмунун оптималдаштыруу жана баалоо проблемалары)” аттуу монографиясынын аталышына өзгөртүүлөр киргизилип жаңы аталышы төмөндөгүдөй болду: “Информатиканын предметтик стандартын ишке ашыруунун методикалык маселелери”.

Аталган кол жазманы колдоп отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 19 мүчөсү добуш беришти, каршы – 0, калыс – 0.

Жогоруда айтылгандардын негизинде, Окумуштуулар кеңеши **токтоом кылат:**

1. “Компетенттик мамиленин негизинде Информатика предметин окутуунун мазмунун оптималдаштыруу жана баалоо проблемалары)” аттуу монографиянын кол жазмасы (автор: Ибирайым кызы Айжан) жаңы “Информатиканын предметтик стандартын ишке ашыруунун методикалык маселелери” аталышы менен бекитилсин жана басып чыгарууга сунушталсын.

7. Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер кафедрасынын башчысы Эсеналиева Кенжеке Эсеналиевнаны доцент окумуштуулук наамына көрсөтүү жөнүндө.

Угулду: Педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо борборунун директору, п.и.д., проф. Д.Бабаевдин билдирүүсү.

Эсеналиева Кенжеке 1998-2002-жылдары Кыргыз билим берүү институтунда жана 2003-2013-жылдары Кыргыз Билим берүү академиясында кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын ага окутуучусу, 2012-жылдын сентябрь айынан бери ага окутуучу, доценттин милдетин аткаруучу болуп иштеп келе жатат. Илимий-методикалык эмгек стажы 43 жыл.

Республиканын бардык аймагындагы кыргыз тили жана адабияты, англис тили мугалимдери менен кызматташып иштешүү менен бирге, алардын квалификациясын жогорулатуу боюнча түздөн-түз иш алып барат. “Кыргыз тилин жана адабиятын айкалыштырып окутуу аркылуу деңгээлдер боюнча компетенттүүлүктөрдү баалоонун технологиялары” - аттуу теманын үстүндө илимий изилдөөсүн жүргүзүүдө.

Кыргыз тили жана адабияты предметтери боюнча курска келген мугалимдерге “Кыргыз тилин окутуунун теориясы жана практикасы”, “Манастаануу”, “Заманбап окутуунун, баалоонун технологиялары” дисциплиналар боюнча семинардык жана практикалык сабактарды талапка ылайык, ийгиликтүү өткөрүп жатканы белгиленди.

Жарык көргөн негизги эмгектеринин саны 30дан ашык. Алардын ичинде 2 нормативдик документ (окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлгөн мектептерде кыргыз тилинен билим берүүнүн стандарты, «Ата Мекендик жана Дүйнөлүк, көркөм маданияты» предмети боюнча мамлекеттик стандарты), 4 окуу китеби (Кыргыз тили 1-класс окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлгөн мектептери үчүн), мугалимдер үчүн методикалык колдонмолор, кандидаттык диссертациясын жактагандан кийинки 20 илимий-методикалык макала.

Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер кафедрасынын башчысы Эсеналиева Кенжеке Эсеналиевнаны доцент окумуштуулук наамына көрсөтүү боюнча добуш берүүнүн жыйынтыгы төмөнкүдөй болду: Окумуштуулар кеңешинин курамы 21 кишиден турат. Отурумга катышканы – 19. Таратылган бюллетеньдердин саны -18. Таратылбаган бюллетеньдердин саны – 3. Макул – 18, каршы – 0, калыс – 0, жараксыз бюллетень жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде, Окумуштуулар кеңеши **токтом кылат:**

1. Кыргыз билим берүү академиясынын Окумуштуулар Кеңешинен Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер кафедрасынын башчысы, доценттин милдетин аткаруучу **К.Эсеналиевага** педагогика адистиги боюнча «доцент» окумуштуулук наамын ыйгаруу жагы Кыргыз Республикасынын Жогорку Аттестациялык Комиссиясынан суралсын.

**Окумуштуулар кеңешинин төрагасы,
п.и.д., профессор**

А.Мамытов

Окумуштуу катчы

А.Ниязова